

Norske Dansekunstnere innspill til budsjettforslag for Bergen kommune 2025

Vi oppfordrer med dette politisk ledelse og opposisjon i Bergen kommune: Ikke riv bort en liten post i budsjettet for å få regnestykket til å gå opp. Denne posten sikrer kunstnere en nødvendig livline til å kunne nettopp være den stemmen vi trenger i samfunnet vårt. Det er snakk om småpenger, men de har stor betydning. Ikke minst ønsker vi å minne om at en kunstner engasjerer i gjennomsnitt 5 andre personer i arbeid. Dette er engasjementer som i neste rekke gir skatteinntekt. Et nullsumsspill samfunnsøkonomisk. Og mens kostnaden er null, er verdien de skaper så langt, langt mer.

“Som samfunn har vi ikke råd til å kutte i kulturen i dyrtid” sa en av appellantene i demonstrasjonen mot kutt til Oslo Nye Teater i hovedstaden onsdag 25.9.2024. Det som foreslås av prioriteringer og dertil hørende budsjettforslag i flere deler av landet er ikke god ledelse av et samfunn under press.

Norske Dansekunstnere - forbundet for dansere, koreografer og pedagoger etterspør større forståelse for kulturens verdi. Vi har forståelse for behovet for å prioritere og hegne om folks private økonomi og å sikre beredskap. Samtidig insisterer vi på behovet for å unngå kutt i offentlige midler til kunst, da dette er en essensiell del av nettopp folks liv og kjernen i det vi skal beskytte med beredskap. Vi oppfordrer til mer kreativitet i arbeidet med å finne de gode prioriteringene i de offentlige midlene i landet vårt.

I et lite land som Norge vil det som for utenforstående virker som små kutt på kultursiden, potensielt ha store konsekvenser, både for kunstnerne som påvirkes direkte, og for samfunnet generelt. I flere deler av landet går en ødeleggende bølge av kutforslag gjennom midlene til kultur. Danselinjer står truet blant annet i Østfold og Buskerud. Det foreslås kutt i tilskuddet til over 100 år gamle Oslo Nye Teater i hovedstadens eie og sist, men ikke minst i Bergen blir stipendiene til blant annet etablerte kunstnere holdt tilbake denne høsten.

Å bygge opp nye strukturer og institusjoner koster betydelig mer enn å bevare og utvikle de eksisterende. For der kunnskapsministeren snakker i [dagsrevyen](#) om viktigheten av kunst og kultur i undervisningen for den fremtidige samfunnsutviklingen, vil det å legge ned musikk, dans og dramalinjer, historiske teatre og å fjerne stipendordninger være å gå i baklengs inn i fremtiden.

[Innstillingen fra familie- og kulturkomiteen](#) i forbindelse med stortingsmeldingen “Kunstnarkår”, stiller komiteens flertall seg bak målene i stortingsmeldingen om å sikre kunstnere gode muligheter til å virke som kunstnere nasjonalt og internasjonalt, å sikre rimelig betaling for kunstnerisk arbeid og tydelig inkludering på kunstnerrelevant politikkområde, og å sikre at kunstnere kan virke i hele landet. Innstillingen samsvarer også med uttalelsene fra Hurdalsplattformen hvor det fremheves at regjeringen vil styrke kunstnerøkonomien og legge til rette for at kunstnere og kulturarbeidere får bedre rettigheter og arbeidsmuligheter. På mange måter kan man si at flere av forslagene er både fornuftige og til tider treffende. Derimot vil gode intensjoner og forslag fra politikerne sentralt hjelpe lite når det i praksis går motsatt vei hos politikerne lokalt.

Å kutte i kulturmidlene i en tid preget av global utrygghet, behov for økt beredskap er i beste fall historieløst og i verste fall dårlig skjøtting av lederansvaret for et samfunn.

Det er snart 20 år siden Anne Bamford i sin analyse The Wow Factor (2006) slo i bordet med harde bevis på samfunnsverdien av kunstfagene. I samme åndedrett forklarte hun hvordan kultur var “koselig, ikke viktig i Norge”

Bamford 2006). Siden da har vi som befolkningen, næringslivet, kulturlivet og politikere forsøkt å fri oss fra molboimaget og vise at vi faktisk skjønner det forskningen viser. Vi skjønner at kunstfagene ikke bare er kos. Vi skjønner at kunstformene er grunnpillare i menneskets eksistens og ikke glassuren man faktisk bør vurdere å kutte ned på når det er smale tider.

Kulturloven kom i 2007 og ga tyngde bak prioriteringen av kunstfagene i samfunnet vårt.

§1 Lova har til føremål å fastleggja offentlege styresmakters ansvar for å fremja og leggja til rette for eit breitt spekter av kulturverksemd, slik at alle kan få høve til å delta i kulturaktivitetar og oppleve eit mangfald av kulturuttrykk.

Med hjemmel i den og dertil hørende marsjordre har ledelsen i landet forsøkt på forskjellige idegrunnlag å sikre lovens formål. Dette ser vi i partiprogrammene for neste stortingsperiode, Omtrent samtlige partier har i sine arbeidsprogram for neste stortingsperiode lagt vekt på at kunst og kultur skal være tilgjengelig for folk i hele landet. Lik tilgang til kunst og kultur er avgjørende for å stryke samfunnet inn i fremtiden. Kunst og kultur skaper medborgere som evner å tenke utenom sin samtid, mennesker som evner å samarbeide, som tør å vurdere selv og reflektere underveis. Avgjørende for verdiskapning i fremtidens samfunn, avgjørende for de tilknyttede bransjene som lever av kulturens bi-effekter som turistnæring, transport, produksjon og mer. Og ikke minst en forståelse for at man må gi muligheter i samfunnet til at kunstnerne, arrangørene og mennesker i alle aldre får utøve, skape og formidle kunstformene i frihet.

For oss i Norske Dansekunstnere fremstår det derfor uforståelig og lite effektivt å ta to steg tilbake før man tar et steg frem. Klarer ikke opposisjonen å stoppe forslagene til budsjettkutt i kulturtilbud, være seg danselinjer, stipendier eller institusjonsteatre i fylkes- og kommunebudsjettene rives en og en stein ut av grunnmuren som politikerne - ja vi befolkningen - møysommelig har fått opp. Men det er rom for å snu. Det er lov å bli redd, det er lov å vurdere feil og så innse at man må tenke en gang til.

Driv kunstneren ut: all lek vil du dermed fordrive

og mister du evnen til lek, da mister du livet.

Mer nyttig enn alle de dødsens fornuftige «nytter»

er formen som føler, er diktet som ser, er tonen som lytter.

“Kunstneren” av André Bjerke 1951.

Med vennlig hilsen

Live Rosenvinge
Forbundsleder

Norske Dansekunstnere